

DELEGATURA UOKiK W KATOWICACH

Katowice, dn. 29.09.2008r.

RKT-61-28/08/SB

DECYZJA Nr RKT-57/2008

Stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134, poz. 939), po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,
- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I. Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 tej ustawy **uznaje się za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów** bezprawne działania "GLOBAL CASH CENTER" Sp. z o.o. w Zabrze, polegające na stosowaniu w umowach pożyczki postanowień wzorców umów, wpisanych do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 z zm.) o treściach:

1. *„Pożyczkobiorca zobowiązany jest niezwłocznie nie później niż do 4 dni roboczych poinformować pożyczkodawcę o istotnej zmianie swojej sytuacji finansowej lub poręczyciela.”,*
2. *„Pożyczkodawca zastrzega sobie prawo do wypowiedzenia umowy pożyczki oraz prawo do natychmiastowego żądania zwrotu pożyczki wraz z należnymi odsetkami, opłatami oraz z innymi należnościami wynikającymi z umowy pożyczki w razie:*
 - a. nie wywiązania się ze zobowiązań określonych w § 2, §3, § 5, § 9 niniejszej umowy,*
 - c. wystąpienia zagrożenia spłaty pożyczki,*
 - d. gdy bieżąca analiza wysokości i rodzaju zabezpieczenia ustanowionego na daną pożyczkę wraz z odsetkami wykaże, iż jest ono niewystarczające z uwagi na zmianę sytuacji finansowej bądź ekonomicznej pożyczkodawcy; analiza zabezpieczenia może być dokonywana przed lub po wypłacie pożyczki.”,*
3. *„W przypadku wystąpienia zagrożenia spłaty pożyczki pożyczkodawca zastrzega sobie prawo żądania ustanowienia dodatkowych zabezpieczeń spłaty pożyczki. Pożyczkobiorca zobowiązany jest do dokonania wymaganych zabezpieczeń dodatkowych. Brak przedstawienia niezbędnych zabezpieczeń uprawnia pożyczkodawcę do natychmiastowego wypowiedzenia umowy.”,*
4. *„Sądem właściwym do rozstrzygania wszelkich sporów jest sąd właściwy dla siedziby pożyczkodawcy.”*

i nakazuje się zaniechania ich stosowania.

II. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nakłada się na "GLOBAL CASH CENTER" Sp. z o.o. w Zabrze, karę pieniężną w wysokości 10 000 zł (słownie złotych: dziesięć tysięcy), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

III. Na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, postanawia się obciążyć "GLOBAL CASH CENTER" Sp. z o.o. w Zabrze kosztami przeprowadzonego postępowania i zobowiązać do zwrotu na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwoty 86 zł (słownie złotych: osiemdziesiąt sześć).

Uzasadnienie

W imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej organem antymonopolowym) z urzędu przeprowadzone zostało postępowanie wyjaśniające w sprawie wstępnego ustalenia, czy w związku z działalnością "GLOBAL CASH CENTER" Sp. z o.o. w Zabrze (zwanego dalej przedsiębiorcą, Spółką lub GLOBAL) występuje naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, o których mowa w art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), zwanej dalej ustawą antymonopolową.

W dniu 22.01.2008. postanowieniem nr 1 (Karty nr 2-3) wszczęte zostało z urzędu postępowanie w związku z podejrzeniem stosowania przez GLOBAL bezprawnych działań noszących znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, co mogło stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy antymonopolowej, polegających na stosowaniu w umowach pożyczki postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 z zm.):

1. *„Pożyczkobiorca zobowiązany jest niezwłocznie nie później niż do 4 dni roboczych poinformować pożyczkodawcę o istotnej zmianie swojej sytuacji finansowej lub poręczyciela.”*
2. *„Pożyczkodawca zastrzega sobie prawo do wypowiedzenia umowy pożyczki oraz prawo do natychmiastowego żądania zwrotu pożyczki wraz z należnymi odsetkami, opłatami oraz z innymi należnościami wynikającymi z umowy pożyczki w razie:
a. nie wywiązania się ze zobowiązań określonych w § 2, §3, § 5, § 9 niniejszej umowy,
c. wystąpienia zagrożenia spłaty pożyczki,
d. gdy bieżąca analiza wysokości i rodzaju zabezpieczenia ustanowionego na daną pożyczkę wraz z odsetkami wykaże, iż jest ono niewystarczające z uwagi na zmianę sytuacji finansowej bądź ekonomicznej pożyczkodawcy; analiza zabezpieczenia może być dokonywana przed lub po wypłacie pożyczki.”*
3. *„W przypadku wystąpienia zagrożenia spłaty pożyczki pożyczkodawca zastrzega sobie prawo żądania ustanowienia dodatkowych zabezpieczeń spłaty pożyczki. Pożyczkobiorca zobowiązany jest do dokonania wymaganych zabezpieczeń dodatkowych. Brak przedstawienia niezbędnych zabezpieczeń uprawnia pożyczkodawcę do natychmiastowego wypowiedzenia umowy.”*
4. *„Sądem właściwym do rozstrzygania wszelkich sporów jest sąd właściwy dla siedziby pożyczkodawcy.”*

Postanowienie nr 1 oraz zawiadomienie o wszczęciu postępowania skierowane na adres zgodny z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego, zostało zwrócone do siedziby Delegatury z adnotacją Poczty Polskiej, iż adresat nieznany (Karta nr 4). W związku z powyższym w dniu 13.02.2008r. przesłano ponownie kserokopie ww. dokumentów potwierdzonych za zgodność z oryginałem wraz z pismem wyjaśniającym (Karty nr 5-8). Przedmiotowe dokumenty zostały skierowane na adres, którym posługiwał się przedsiębiorca w postępowaniu wyjaśniającym. Przedmiotowe dokumenty zostały odebrane przez przedsiębiorcę w dniu 22.02.2008r. (Karta nr 11).

Przedsiębiorca nie ustosunkował się do zarzutów postawionych w postanowieniu o wszczęciu postępowania.

W trakcie postępowania została przeprowadzona kontrola bezpośrednia mająca na celu zgromadzenie dokumentów, a także potwierdzenie adresu prowadzenia działalności oraz do kierowania korespondencji.

Zgodnie z oświadczeniem złożonym w trakcie kontroli przez osobę reprezentującą Spółkę Wice Prezesa adres do korespondencji należy przyjąć jako ul. Pawliczka 25/32 w Zabrze (Karta nr 34).

Organ antymonopolowy ustalił, co następuje:

W trakcie postępowania, organ antymonopolowy ustalił, że "GLOBAL CASH CENTER" Sp. z o.o. w Zabrzu prowadzi działalność gospodarczą zgodnie z wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego pod nr 251635 (Karty nr 63-68).

Z konsumentami zawierane są „umowy pożyczki” zawierające postanowienia o treści:

1. § 5 pkt 5 umowy „Pożyczkobiorca zobowiązany jest niezwłocznie nie później niż do 4 dni roboczych poinformować pożyczkodawcę o istotnej zmianie swojej sytuacji finansowej lub poręczyciela.”
2. § 7 pkt 1 umowy „Pożyczkodawca zastrzega sobie prawo do wypowiedzenia umowy pożyczki oraz prawo do natychmiastowego żądania zwrotu pożyczki wraz z należnymi odsetkami, opłatami oraz z innymi należnościami wynikającymi z umowy pożyczki w razie:
 - a. nie wywiązania się ze zobowiązań określonych w § 2, §3, § 5, § 9 niniejszej umowy,
 - c. wystąpienia zagrożenia spłaty pożyczki,
 - d. gdy bieżąca analiza wysokości i rodzaju zabezpieczenia ustanowionego na daną pożyczkę wraz z odsetkami wykaże, iż jest ono niewystarczające z uwagi na zmianę sytuacji finansowej bądź ekonomicznej pożyczkodawcy; analiza zabezpieczenia może być dokonywana przed lub po wypłacie pożyczki.”
3. § 7 pkt 2 umowy „W przypadku wystąpienia zagrożenia spłaty pożyczki pożyczkodawca zastrzega sobie prawo żądania ustanowienia dodatkowych zabezpieczeń spłaty pożyczki. Pożyczkobiorca zobowiązany jest do dokonania wymaganych zabezpieczeń dodatkowych. Brak przedstawienia niezbędnych zabezpieczeń uprawnia pożyczkodawcę do natychmiastowego wypowiedzenia umowy.”
4. § 15 umowy „Sądem właściwym do rozstrzygania wszelkich sporów jest sąd właściwy dla siedziby pożyczkodawcy.” (Karty nr 56-57)

W toku niniejszego postępowania organ antymonopolowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy antymonopolowej zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Ustawa antymonopolowa w art. 24 ust. 2 i 3 stanowi, że przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów.

W przypadku, gdy doszło do naruszenia art. 24 ustawy antymonopolowej, organ antymonopolowy na mocy art. 26 ust. 1 tej ustawy uznaje określoną praktykę za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazuje zaniechanie jej stosowania.

Jako „sprzeczne z prawem” należy kwalifikować zachowania sprzeczne z nakazem zawartym w ustawie, rozporządzeniu wydanym na podstawie i dla wykonania ustawy, umową międzynarodową mającą bezpośrednie zastosowanie w stosunkach wewnętrznych. Sprzeczne z prawem są czyny: zabronione i zagrożone sankcją karną, czyny zabronione pod sankcjami dyscyplinarnymi, czyny zakazane przepisami administracyjnymi lub przepisami prawa gospodarczego publicznego, czyny zabronione przepisami o charakterze cywilnym, sprzeczne z

nakazami zawartymi w prawie cywilnym lub prawie administracyjnym. Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawcy. Dla ustalenia bezprawności działania wystarczy, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa. /Por. Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji Komentarz, pod redakcją prof. dr hab. Janusza Szwejki, Wydawnictwo CH BECK, Warszawa 2000, s.117 - 118/

Wobec powyższego, aby określone zachowanie mogło zostać uznane za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów konieczne jest łączne spełnienie dwóch przesłanek:

- bezprawne działanie przedsiębiorcy,
- działanie narusza zbiorowe interesy konsumentów.

Przedsiębiorcy postawiono zarzut stosowania postanowień wzorców umownych, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 K.p.c. Wzorce umowne wykorzystywane przy zawieraniu umów z konsumentami mogą być poddane kontroli abstrakcyjnej. Kontroli abstrakcyjnej wzorca jako takiego (art. 479³⁶ – 479⁴⁵ K.p.c.) dokonuje się niezależnie od tego, czy wzorec był, czy też nie był zastosowany w konkretnej umowie. Kontrola taka obejmuje klauzule pojedyncze lub zbiorowe (cały wzorec lub jego fragment). Oceny postanowień w wypadku kontroli abstrakcyjnej dokonuje Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wyłącznie do kompetencji tego Sądu należy uznanie postanowień wzorców umownych za niedozwolone. Art. 479⁴³ K.p.c. rozszerza prawomocność wyroku wydanego w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone na osoby trzecie. Skutek tzw. prawomocności rozszerzonej następuje od chwili wpisania wzorca umowy do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, o którym mowa w art. 479⁴⁵ § 2 K.p.c. Konsekwencją umieszczenia postanowienia umownego w ww. rejestrze, jest to, że posłużenie się nim będzie miało skutek wprowadzenia do umowy elementu bezwzględnie przez prawo zakazanego. Wpis do rejestru niedozwolonych postanowień umownych oznacza, że od tego momentu stosowanie takiej klauzuli jest zakazane we wszystkich wzorcach umownych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów dokonując oceny postanowienia umownego ocenia określony zapis i w momencie jego wpisania do rejestru klauzula przestaje być postanowieniem konkretnego wzorca umownego, a staje się samodzielnie funkcjonującą zasadą, która została zakwestionowana. Ze względu na rozszerzoną skuteczność klauzul (art. 479⁴³ K.p.c.) spełnia ona funkcję podobną do przepisów prawa. Tak więc, dokonując oceny treści postanowień umownych wykorzystywanych przez przedsiębiorców we wzorcach umownych należy wykorzystywać reguły interpretacji wykształcone w nauce prawa i praktyce orzeczniczej (wykładnia językowa, systemowa, funkcjonalna i inna). Stąd też, niedozwolone będą takie postanowienia umów, które mieszczą się w „hipotezie” klauzuli wpisanej do rejestru, której treść zostanie ustalona w oparciu o dokonaną jej wykładnię. Nie jest zatem konieczna dokładna, literalna identyczność klauzuli wpisanej do rejestru i klauzuli z nią porównywanej. Czynnikiem przesądzającym o podobieństwie dwóch klauzul powinien być zatem zamiar, cel, jakiemu ma służyć kwestionowane postanowienie. Jeśli cel utworzenia spornej klauzuli odpowiada celowi sformułowania klauzuli uznanej za niedozwoloną, oba zapisy można uznać za tożsame.

Zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy i organy państwowe, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Sąd orzekając co do postanowienia, iż jest to niedozwolone postanowienie umowne stwierdza, iż kształtuje ono prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, równocześnie rażąco naruszając jego interesy. Zgodnie z art. 385¹ § 1 k.c. przez niedozwolone postanowienie umowne uważa się postanowienie umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie, które kształtuje jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Biorąc pod uwagę powyższą wykładnię, można stwierdzić, iż praktyki polegające na zamieszczaniu w zawieranych umowach, postanowień, które zostały wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych są bezprawne i naruszają zbiorowe interesy konsumentów. Powyższe zostało potwierdzone w

uchwale Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2006r. (sygn. akt III SZP 3/06) oraz wyroku SOKiK z dnia 25. 05. 2005r. (sygn. akt XVII Ama 46/04).

Posługiwanie się w obrocie konsumenckim klauzulami uznanymi przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za abuzywne i wpisane do rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone postanowienia umowne jest zakazane prawem. „Prezes Urzędu może stwierdzić stosowanie przez przedsiębiorcę praktyki o której mowa w art. 23 a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na posługiwaniu się postanowieniem wzorca umownego, które zostało wpisane do rejestru, bez względu na to, czy wpis dotyczy tego przedsiębiorcy, przeciwko któremu jest prowadzone postępowanie, czy też związany jest z działaniami innych kontrahentów konsumentów (Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 02.12.2005r., (sygn. akt VI ACa 760/05). Podobne twierdzenie Sąd Apelacyjny zawarł we wcześniejszym wyroku, tj. w orzeczeniu z dnia 29.09.2005r. (sygn. akt VI ACa 381/05), gdzie przywołując stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 19. 12. 2003r. III CZP 95/03 (OSNC 2005/2/25), wskazał, że wyrok uwzględniający powództwo przez uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone i zakazanie ich stosowania ma, zgodnie z art. 479⁴³ K.p.c., od chwili wpisania do odpowiedniego rejestru, skutek także wobec osób trzecich”. Pomimo, iż powyżej przywołane wyroki zapadły pod rządami ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z 2000r., to orzecznictwo to należy uznać za aktualne także w aktualnym stanie prawnym. Na gruncie obecnie obowiązującej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów z 2007r. rozważana kwestia została uregulowana w analogiczny sposób, a zatem nie występują różnice, które nakazywałyby odejście od ustalonej linii orzecznictwa i w konsekwencji tego odmienną ocenę prawną badanego zagadnienia.

I.1 W zakresie punktu I.1 sentencji decyzji oceniana praktyka dotyczy stosowania postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ K.p.c.:

§ 5 pkt 5 umowy *„Pożyczkobiorca zobowiązany jest niezwłocznie nie później niż do 4 dni roboczych poinformować pożyczkodawcę o istotnej zmianie swojej sytuacji finansowej lub poręczyciela.”*

Kwestionowane w pkt I.1 sentencji decyzji postanowienie oraz postanowienia poniżej przytoczone wpisane do rejestru, pomimo różnic w sformułowaniu treści, mają tożsamy charakter, a skutek ich stosowania jest identyczny.

Postanowienie o treści jak wskazane powyżej, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 15 lutego 2006 r. sygn. akt XVII Amc 30/05, a do rejestru niedozwolonych postanowień umownych wpisane w dniu 5.06.2007r. pod numerem 1172. W sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Forminx Finance Sp. z o. o. w Warszawie, Sąd uznał za niedozwolone i zakazał stosowania postanowienia w brzmieniu:

"Pożyczkobiorca zobowiązuje się do informowania "FF" o zamiarze zaciągnięcia pożyczek, kredytów bądź udzieleniu poręczenia oraz o podjęciu innych decyzji mających istotny wpływ na jego sytuację ekonomiczno - finansową".

W ww. wyroku Sąd stwierdził, iż „Zapisy te przyznają spółce pełną dowolność co do oceny jakie konkretne decyzje mają wpływ na sytuację ekonomiczno- finansową konsumenta, czy wpływ ten jest istotny. Informowanie zaś spółki o każdym zamiarze zaciągnięcia kredytów, pożyczek bądź udzieleniu poręczenia narusza wzajemne zaufanie stron umowy oraz naraża konsumenta na zbędne i uciążliwe formalności.”. Sąd uznał, iż zapis jest sprzeczny z art. 385¹ § 1 k.c. oraz art. 385³ pkt 9 i pkt 21 k.c.

Postanowienie o treści jak wskazane powyżej, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 23.05.2005r. sygn. akt XVII Amc 29/05, a do rejestru niedozwolonych postanowień umownych wpisane w dniu 29.11.2005r. pod numerem 572. W sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i

Konsumentów przeciwko Mariusz Patrowicz – „Pro-Invest Finanse & Inwestycje” w Warszawie, Sąd uznał za niedozwolone i zakazał stosowania postanowienia w brzmieniu:

„Pożyczkobiorca zobowiązuje się do informowania „Pro-Invest F & I” o zamiarze zaciągnięcia pożyczek, kredytów bądź udzielania poręczenia oraz o podjęciu innych decyzji mających istotny wpływ na jego sytuację ekonomiczno-finansową”.

Pomimo, iż zakwestionowane postanowienie oraz porównywane z nim klauzule wpisane do rejestru różnią się co do swojej treści, to jednak w taki sam nieprecyzyjny sposób określają okoliczności, które nakładają na konsumentów obowiązki do dostarczania informacji. We wszystkich postanowieniach konsumenci są zobowiązani do przekazywania informacji o każdej okoliczności mającej wpływ na jego stan finansowy. Dodatkowo w ocenianej sprawie obowiązek informacyjny dotyczy również poręczycieli.

Obowiązek informowania o wszelkich niesprecyzowanych okolicznościach, należy uznać za sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszający interesy konsumentów. Zakwestionowane postanowienie umowne należy uznać za niedozwolone w myśl art. 385¹ § 1 k.c. Dodatkowo w opinii organu antymonopolowego w/w postanowienie jest sprzeczne również z art. 385³ pkt 9, 21 k.c. zgodnie z którym za niedozwolone postanowienie umowne, uważa się w szczególności to, które przyznaje kontrahentowi konsumenta uprawnienia do dokonywania wiążącej interpretacji umowy oraz uzależnia odpowiedzialność kontrahenta konsumenta od spełnienia przez konsumenta nadmiernie uciążliwych formalności. Zakwestionowane postanowienie narzuca konsumentom nieprecyzyjne obowiązki oraz dodatkowo umożliwia Spółce dowolną interpretację rzetelności ich wykonania. Konsument na podstawie przedmiotowego postanowienia nie ma możliwości dokonania oceny o jakich zmianach swojej sytuacji ma informować. Dodatkowo został określony bardzo krótki, uciążliwy termin na przekazywanie informacji Spółce. Przedsiębiorca może dowolnie manipulować interpretacjami tego postanowienia. W konsekwencji praktycznie w dowolnym momencie może stwierdzić, iż konsument nie wykonał obowiązku poinformowania o dowolnej decyzji nabywczej, nawet gdyby nie miała ona związku ze zdolnością spłaty pożyczki. Zakres możliwych decyzji, jakie może podjąć Spółka w stosunku do konsumenta w oparciu o dowolną interpretację obowiązków konsumenta, należy uznać za naruszający dobre obyczaje.

Dlatego też organ antymonopolowy uznał zamieszczenie w warunkach umowy zakwestionowanego postanowienia za bezprawne i naruszające interesy konsumentów.

I.2 W zakresie punktu I.2 sentencji decyzji oceniana praktyka dotyczy stosowania postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ K.p.c.:

§ 7 pkt 1 umowy *„Pożyczkodawca zastrzega sobie prawo do wypowiedzenia umowy pożyczki oraz prawo do natychmiastowego żądania zwrotu pożyczki wraz z należnymi odsetkami, opłatami oraz z innymi należnościami wynikającymi z umowy pożyczki w razie:*

- a. nie wywiązania się ze zobowiązań określonych w § 2, §3, § 5, § 9 niniejszej umowy,*
- c. wystąpienia zagrożenia spłaty pożyczki,*
- d. gdy bieżąca analiza wysokości i rodzaju zabezpieczenia ustanowionego na daną pożyczkę wraz z odsetkami wykaże, iż jest ono niewystarczające z uwagi na zmianę sytuacji finansowej bądź ekonomicznej pożyczkodawcy; analiza zabezpieczenia może być dokonywana przed lub po wypłacie pożyczki.”*

Kwestionowane postanowienie w pkt I.2 sentencji decyzji oraz postanowienia poniżej przytoczone wpisane do rejestru, pomimo różnic w sformułowaniu treści, mają tożsamy charakter, a skutek ich stosowania jest identyczny.

Postanowienie o treści jak wskazane powyżej, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 29.12.2004r. sygn. akt XVII Amc 92/03, a do rejestru niedozwolonych postanowień umownych wpisane w dniu 22.02.2005r. pod numerem 268. W sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Kredyt Bank S.A. w Warszawie, Sąd uznał za niedozwolone i zakazał stosowania postanowienia w brzmieniu:

„Bank może wypowiedzieć umowę kredytu w całości lub w części, w szczególności z powodu: 1) niespłacenia w terminie należności, o których mowa w § 13 ust. 1, 2) zagrożenia terminowej spłaty kredytu z powodu złej sytuacji finansowo majątkowej Kredytobiorcy, 3) znacznego obniżenia się realnej wartości złożonego zabezpieczenia lub utraty tego zabezpieczenia, 4) niedotrzymania innych warunków umowy kredytu”.

Postanowienie o treści jak wskazane powyżej, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 23.05.2005r. sygn. akt XVII Amc 29/05, a do rejestru niedozwolonych postanowień umownych wpisane w dniu 29.11.2005r. pod numerem 574. W sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Mariusz Patrowicz – „Pro-Invest Finanse & Inwestycje” w Warszawie, Sąd uznał za niedozwolone i zakazał stosowania postanowienia w brzmieniu:

„Pro-Invest F & I” zastrzega sobie prawo odstąpienia od umowy w całości lub w części i postawienia pożyczki w stan natychmiastowej wykonalności w przypadku, gdy: a) Pożyczkobiorca naruszył istotne postanowienia umowy; d) Sytuacja ekonomiczno-finansowa Pożyczkobiorcy pogorszyła się w sposób znaczny; f) Pożyczkobiorca naruszył jakiegokolwiek inne postanowienie umowy albo przepis prawa w zakresie objętym jej treścią, w szczególności w przypadku: - zaniechania poinformowania „Pro-Invest F & I” o zamiarze zaciągnięcia pożyczek lub kredytów, bądź udzielenia poręczeń lub zaciągnięcie innych zobowiązań i podjęcie innych decyzji mających istotny wpływ na sytuację ekonomiczno finansową Pożyczkobiorcy.

Postanowienie o treści jak wskazane powyżej, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 15 lutego 2006 r. sygn. akt XVII Amc 30/05, a do rejestru niedozwolonych postanowień umownych wpisane w dniu 5.06.2007r. pod numerem 1174. W sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Forminx Finance Sp. z o. o. w Warszawie, Sąd uznał za niedozwolone i zakazał stosowania postanowienia w brzmieniu:

"Forminx Finance zastrzega sobie prawo odstąpienia od umowy w całości lub części i postawienia pożyczki w stan natychmiastowej wykonalności w przypadku gdy:

a) Pożyczkobiorca naruszył istotne postanowienia umowy,

d) Sytuacja ekonomiczno - finansowa Pożyczkobiorcy pogorszyła się w sposób znaczny,

f) Pożyczkobiorca naruszył jakiegokolwiek inne postanowienie umowy albo przepis prawa w zakresie objętym jej treścią w szczególności w przypadku - zaniechania poinformowania "FF" o zamiarze zaciągnięcia pożyczek lub kredytów, bądź udzielenia poręczeń lub zaciągnięcie innych zobowiązań i podjęcie innych decyzji mających istotny wpływ na sytuację ekonomiczno - finansową Pożyczkobiorcy".

Sąd w ww. wyroku stwierdził, iż „postanowienie to narusza art. 385³ pkt 9, 14 i 21 k.c. pozwalając spółce na dowolną interpretację co do tego czy i w jakim zakresie nastąpiło naruszenie istotnych postanowień umowy, co do tego czy pogorszenie sytuacji ekonomiczno – finansowej konsumenta jest według spółki znaczne, przyznając spółce prawo do stwierdzenia jakie „inne” nieokreślone we wzorcu postanowienia umowy naruszył konsument, uprawniając spółkę do zastosowania tak dotkliwej dla konsumenta sankcji jaką jest odstąpienie od umowy i postawienie pożyczki w stan natychmiastowej wykonalności.

Zaniechanie przez konsumenta poinformowania spółki już o samym zamiarze zaciągnięcia pożyczek, kredytów itd. uznać należy za kształtujące prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, skutkiem zamiaru nie może być wypowiedzenie jakiegokolwiek umowy, tym bardziej skutku takiego nie można stosować w przypadku zaniechania poinformowania o zamiarze podjęcia przez konsumenta decyzji w sprawach finansowych.”

Pomimo, iż zakwestionowane postanowienie oraz porównywane z nim wpisane do rejestru różnią się co do swojej treści, to jednak określają takie same okoliczności umożliwiające Spółce wypowiedzenie umowy i żądanie natychmiastowego zwrotu pożyczki z należnymi odsetkami.

Zgodnie z powyżej przytoczonym orzecznictwem, zakwestionowany zapis jest sprzeczny z art. 385¹ § 1 k.c. Art. 385¹ § 1 k.c. stanowi, iż postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób

sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Dlatego też nałożenie na konsumentów obowiązku informowania o wszelkich niesprecyzowanych okolicznościach, należy uznać za sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszające ich interesy, tym bardziej iż sankcją jest wypowiedzenie umowy i żądanie natychmiastowego zwrotu pożyczki wraz z odsetkami.

Dodatkowo w opinii organu antymonopolowego w/w postanowienie jest sprzeczne również z art. 385³ pkt 9, 14 i 21 k.c. zgodnie z którym za niedozwolone postanowienie umowne, uważa się w szczególności te, które przyznają kontrahentowi konsumenta uprawnienia do dokonywania wiążącej interpretacji umowy oraz pozbawiają wyłącznie konsumenta uprawnienia do rozwiązania umowy, odstąpienia od niej lub jej wypowiedzenia, a także uzależniają odpowiedzialność kontrahenta konsumenta od spełnienia przez konsumenta nadmiernie uciążliwych formalności.

Dlatego też organ antymonopolowy uznał zamieszczenie w warunkach umowy zakwestionowanego postanowienia za bezprawne i naruszające interesy konsumentów.

I.3 W zakresie punktu I.3 sentencji decyzji oceniana praktyka dotyczy stosowania postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ K.p.c.:

§ 7 pkt 2 *„W przypadku wystąpienia zagrożenia spłaty pożyczki pożyczkodawca zastrzega sobie prawo żądania ustanowienia dodatkowych zabezpieczeń spłaty pożyczki. Pożyczkobiorca zobowiązany jest do dokonania wymaganych zabezpieczeń dodatkowych. Brak przedstawienia niezbędnych zabezpieczeń uprawnia pożyczkodawcę do natychmiastowego wypowiedzenia umowy.”*

Kwestionowane postanowienie w pkt I.3 sentencji decyzji oraz postanowienia poniżej przytoczone wpisane do rejestru, pomimo różnic w sformułowaniu treści, mają tożsamy charakter, a skutek ich stosowania jest identyczny.

Postanowienie o treści jak wskazane powyżej, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 15 lutego 2006 r. sygn. akt XVII Amc 30/05, a do rejestru niedozwolonych postanowień umownych wpisane w dniu 5.06.2007r. pod numerem 1178. W sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Forminx Finance Sp. z o. o. w Warszawie, Sąd uznał za niedozwolone i zakazał stosowania postanowienia w brzmieniu:

„FF zastrzega sobie prawo do odstąpienia i postawienia pożyczki w stan natychmiastowej wymagalności w przypadku gdy: Pożyczkobiorca podjął działania mające na celu pomniejszenie swojej wypłacalności lub obniżyła się wartość prawnego zabezpieczenia pożyczki i Pożyczkobiorca nie uzupełnił go w terminie wskazanym przez "FF".

Postanowienie o treści jak wskazane powyżej, zostało uznane za niedozwolone wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 15 lutego 2006 r. sygn. akt XVII Amc 30/05, a do rejestru niedozwolonych postanowień umownych wpisane w dniu 5.06.2007r. pod numerem 1177. W sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Forminx Finance Sp. z o. o. w Warszawie, Sąd uznał za niedozwolone i zakazał stosowania postanowienia w brzmieniu:

"FF na bieżąco analizuje wysokość i rodzaj przyjętego prawnego zabezpieczenia spłaty pożyczki. W przypadku uznania, że jest ono niewystarczające z uwagi na pogorszenie się sytuacji ekonomiczno - finansowej Pożyczkobiorcy lub obniżenia się realnej wartości prawnego zabezpieczenia, FF jest uprawniony do żądania dodatkowego zabezpieczenia, zaś Pożyczkobiorca zobowiązany jest to żądanie spełnić pod rygorem odstąpienia "FF" od umowy i postawienia pożyczki w stan natychmiastowej wymagalności".

W opinii Sądu, „pozostawiając spółce dowolność w uznaniu („w przypadku uznania”) czy wysokość i rodzaj zabezpieczenia spłaty pożyczki jest niewystarczająca oraz dowolność uznania

czy sytuacja ekonomiczno-finansowa konsumenta pogorszyła się na tyle aby żądać dodatkowego zabezpieczenia pożyczki narusza art. 385³ pkt 9 k.c.”

W momencie zawarcia umowy przedstawiciel Spółki ocenia wartość zabezpieczenia oraz szacuje możliwości zmniejszenia jego wartości. Tym samym to Spółka jako profesjonalista powinna w momencie zawarcia umowy przewidzieć czy w trakcie realizacji umowy zmianie ulegną okoliczności rynkowe, które wpłyną na zmniejszenie się wartości zabezpieczenia. Za bezprawne, należy uznać uprawnienie Spółki do jednostronnej zmiany wymagań jakie musi spełnić konsument. Spowoduje to, iż przedsiębiorca w trakcie spłaty pożyczki, będzie mógł dowolnie zobowiązywać konsumenta do ustanowienia nowych zabezpieczeń, nawet w sytuacji, gdy konsument będzie rzetelnie spłacał pożyczki i nie będą powstawały zaległości. Dodatkowo ww. postanowienie jest sprzeczne również z art. 385³ pkt 9 k.c. zgodnie z którym za niedozwolone postanowienie umowne, uważa się w szczególności to, które przyznają kontrahentowi konsumenta uprawnienia do dokonywania wiążącej interpretacji umowy.

Dlatego też organ antymonopolowy uznał zamieszczenie w warunkach umowy zakwestionowanego postanowienia za bezprawne i naruszające interesy konsumentów.

I.4 W zakresie punktu I.4 sentencji decyzji oceniana praktyka dotyczy stosowania postanowienia wzorca umowy, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ K.p.c.:

§ 15 umowy „*Sądem właściwym do rozstrzygania wszelkich sporów jest sąd właściwy dla siedziby pożyczkodawcy.*”

Kwestionowane postanowienie w pkt I.4 sentencji decyzji oraz postanowienia poniżej przytoczone wpisane do rejestru, pomimo różnic w sformułowaniu treści, mają tożsamy charakter, a skutek ich stosowania jest identyczny.

Postanowienie przytoczone poniżej zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 4 czerwca 2003r. Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów sygn. akt XVII Amc 60/02, a do rejestru niedozwolonych postanowień umownych wpisane w dniu 14 sierpnia 2003r. pod numerem 77, w sprawie z powództwa Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Bartoszycach przeciwko Europejskiemu Funduszowi Budowlanemu Sp. z o.o. we Wrocławiu.

„*Strony niniejszej umowy zobowiązują się do dolożenia wszelkich starań w celu polubownego rozstrzygnięcia ewentualnych sporów. Sądem właściwym do rozstrzygania będzie sąd miejsca siedziby EFB.*”

Również postanowienie przytoczone poniżej zostało uznane za niedozwolone wyrokiem z dnia 27 czerwca 2003r. sygn. akt XVII Amc 50/01 przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie wpisane do rejestru niedozwolonych postanowień umownych w dniu 14 sierpnia 2003r. pod numerem 76, w sprawie z powództwa Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przeciwko Międzynarodowej Korporacji Gospodarczej „InCo” Sp. z o.o. w Tychach.

„*Strony wykorzystają wszelkie możliwości do polubownego rozwiązania ewentualnych spraw wynikających z niniejszej umowy. Sprawy wymagające rozstrzygnięcia sądowego będą prowadzone przed Sądem Rejonowym w Tychach lub przed Sądem Okręgowym w Katowicach.*”

Pomimo faktu, iż porównywane postanowienia nie brzmią literalnie tak samo, jednak w taki sam sposób określają właściwość sądu, który jest według umowy właściwy do rozstrzygania sporów. Postanowienia: kwestionowane oraz wpisane do rejestru ograniczają możliwość rozstrzygania sporów do sądu właściwego ze względu na siedzibę sprzedającego, świadczącego usługę. Takie narzucenie Sądu, który ma rozstrzygnąć o sporze jest sprzeczne z Kodeksem postępowania cywilnego. Treść zapisu wykorzystywanego przez Spółkę mieści się w całości w hipotezach klauzul wpisanych do rejestru. Biorąc pod uwagę powyższą wykładnię, można przyjąć, iż zacytowane postanowienia w swej treści są tożsame i wyczerpują treść niedozwolonego postanowienia umownego zdefiniowanego w art. 385³ pkt 23 k.c., za które uważa się postanowienie narzucające rozpoznanie sprawy przez sąd, który wedle ustawy nie jest miejscowo

właściwy. Zapisy te wyłączają rozpoznanie sprawy przez sąd właściwy według właściwości przemiennej, w świetle art. 33, 34, 35 i 36 k.p.c.

Dlatego też organ antymonopolowy uznał zamieszczenie w warunkach umowy zakwestionowanego postanowienia za bezprawne i naruszające interesy konsumentów.

Przedmiotowe praktyki dotyczą konsekwencji, wynikających z niewywiązania się przez konsumenta z zobowiązań do przekazywania Spółce informacji związanych ze zmianą sytuacji finansowej. Sposób sformułowania trzech pierwszych zakwestionowanych postanowień umożliwia Spółce ich dowolną interpretację w wyniku czego może ona dowolnie określać konsekwencje, tj. wypowiedzenie umowy i żądanie natychmiastowego zwrotu pożyczki wraz z dodatkowymi należnościami. Dodatkowo Spółka ma prawo żądania dodatkowych zabezpieczeń spłaty pożyczki również w przez siebie określonych okolicznościach. Natomiast postanowienie dotyczące właściwości Sądu narzuca właściwość Sądu, co jest sprzeczne z kodeksem postępowania cywilnego.

Ponieważ zakwestionowane postanowienia są ważne zarówno dla osób, które aktualnie realizują umowy, jak i dla osób, które będą korzystać z usług Spółki, dlatego też zakwestionowane praktyki naruszają interesy konsumentów, którzy zawarli umowy, a także przyszłych potencjalnych klientów. Umowy mogą zawrzeć wszystkie osoby nią zainteresowane. Tym samym oferta korzystania z usług Spółki skierowana jest do nieograniczonej grupy konsumentów.

Biorąc pod uwagę przesłanki podane w powyższym uzasadnieniu stosowania praktyki, organ antymonopolowy stwierdził, że jest ona bezprawna oraz narusza interesy konsumentów.

W związku z faktem, że zaistniały łącznie obie przesłanki, tj. bezprawność działań oraz naruszenie interesów nieograniczonej grupy konsumentów, organ antymonopolowy uznał ocenianą praktykę za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Stąd należało orzec jak w punkcie I sentencji decyzji, tj. nakazuje się zaniechania stosowania praktyki polegającej na naruszeniu zbiorowych interesów konsumentów, określonych w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy antymonopolowej.

II. Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy antymonopolowej, Prezes Urzędu może skorzystać z uprawnienia do nałożenia na przedsiębiorcę stosującego praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów kary pieniężnej w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Kara taka może być nałożona bez względu na to, czy przedsiębiorca dopuścił się naruszenia celowo, czy też nieumyślnie. Stosownie do art. 111 ustawy antymonopolowej przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, w tym kar określonych w art. 106 tej ustawy, należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

W pkt I sentencji decyzji stwierdzono stosowanie przez przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów opisanych szczegółowo powyżej. Praktyki te polegają na posługiwaniu się w umowach zawieranych z konsumentami klauzulami tożsamymi z postanowieniami wzorców umowy uznanymi przez SOKiK za niedozwolone i wpisanymi do rejestru niedozwolonych postanowień umownych. Konsekwencją stosowania powyższych praktyk było naruszenie ekonomicznych interesów konsumentów.

Zakwestionowane postanowienia uprawniają przedsiębiorcę do dowolnej interpretacji treści umowy oraz okoliczności faktycznych związanych z realizacją umowy. Dodatkowo jeden z zakwestionowanych zapisów wyłącza rozpoznanie sprawy przez sąd właściwy według właściwości przemiennej. Ocenione w przedmiotowym postępowaniu „umowy pożyczki” dotyczą wzajemnych zobowiązań finansowych. Tym samym każda dowolna interpretacja warunków umowy naraża konsumentów na konsekwencje, tj. konieczność natychmiastowego zwrotu pożyczki wraz z odsetkami i innymi opłatami. Konsekwencje te mają bezpośrednie przełożenie na straty ekonomiczne, tj. konieczność zwrotu pożyczki w terminie krótszym, niż konsument spodziewał się zawierając umowę.

Biorąc pod uwagę fakt, iż wykorzystywanie zakwestionowanych postanowień umownych narusza ekonomiczne interesy konsumentów organ antymonopolowy za celowe uznał nałożenie na

przedsiębiorcę kary pieniężnej, o jakiej mowa w art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy antymonopolowej. Istotne znaczenie przy określaniu wysokości kary miał również fakt, iż przedsiębiorca nie wyraził zamiaru zmiany treści zawieranych umów oraz stosowanego wzorca umownego, a więc nie wyraził chęci zaniechania stosowania zakwestionowanych praktyk.

Dokonując wyliczenia kary, organ antymonopolowy wziął pod uwagę osiągnięty przez przedsiębiorcę w roku 2007 przychód. Przedmiotowy przychód wyniósł [*tajemnica przedsiębiorstwa*] (pkt 1. a Załącznika Nr 1). Szacowna w oparciu o ww. dane maksymalna kara, jaka mogłaby zostać w niniejszym przypadku nałożona, to [*tajemnica przedsiębiorstwa*] (pkt 1. b Załącznika Nr 1).

Dodatkowo przy ustalaniu kary wzięto pod uwagę okoliczność, że przedsiębiorca dopuścił się naruszenia przepisów ustawy antymonopolowej po raz pierwszy.

Kara nakładana przez Prezesa Urzędu na przedsiębiorcę, który dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów służy podkreśleniu naganności ocenianego zachowania. Przedsiębiorca prowadząc działalność gospodarczą, powinien wiedzieć, że określając warunki umowne nie może stosować klauzul uznanych przez SOKiK za abuzywne i wpisanych do rejestru niedozwolonych postanowień umownych, ani w inny sposób godzić w interesy słabszych uczestników rynku, jakimi są konsumenci.

Decydując o nałożeniu kary i jej wysokości wzięto pod uwagę wszystkie ww. okoliczności, jak i możliwości finansowe przedsiębiorcy. Orzeczona kara powinna stanowić dolegliwość dla strony niniejszego postępowania, tak aby jej nałożenie skutkowało w przyszłości zapobieżeniem zaistnienia podobnych sytuacji. Za zastosowaniem kary w wysokości oznaczonej w tej decyzji przemawia też fakt, że możliwość nakładania kar pieniężnych na przedsiębiorców, którzy dopuścili się naruszenia zbiorowych interesów konsumentów organ antymonopolowy posiada dopiero od niedawna, gdyż od 21.04.2007r. W związku z tym należy zwrócić uwagę na wymiar edukacyjny stosowanej sankcji. Niniejsza kara powinna też stanowić przestrożę dla przedsiębiorcy na przyszłość. Poza wymiarem indywidualnym kary, należy zwrócić uwagę na jej wymiar ogólny, funkcję odstrasżającą i wychowawczą w stosunku do innych uczestników rynku. Funkcja edukacyjna jest w niniejszym przypadku także w wymiarze ogólnym szczególnie istotna, gdyż jak wskazano powyżej kary za stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów nakładane w tym trybie stanowią nowość w polskim porządku prawnym.

W świetle powyższych okoliczności wysokość kary ustalono na poziomie 10 000 zł (słownie złotych: dziesięć tysięcy), co stanowi [*tajemnica przedsiębiorstwa*] (pkt 2. a Załącznika Nr 1) osiągniętego przez przedsiębiorcę w 2007r. przychodu oraz [*tajemnica przedsiębiorstwa*] (pkt 2. b Załącznika Nr 1) maksymalnego wymiaru kary.

W ocenie Prezesa Urzędu kara wymierzona w tej wysokości jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Prezes Urzędu, kierując się potrzebą zdecydowanego przeciwdziałania stosowaniu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów uznał, że orzeczona kara powinna stanowić dolegliwość dla strony niniejszego postępowania. W tym przypadku kara powinna spełnić jednak przede wszystkim funkcję prewencyjną i wychowawczą, tak aby zapobiec w przyszłości naruszeniom przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie II sentencji.

III. Na podstawie art. 77 ust. 1 ustawy antymonopolowej, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca lub związek przedsiębiorców, który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty postępowania. Zgodnie z art. 80 ustawy antymonopolowej, organ antymonopolowy rozstrzyga o kosztach, w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.

Postępowanie przeciwko "GLOBAL CASH CENTER" w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, zostało wszczęte z urzędu. Na podstawie ustaleń dokonanych w trakcie postępowania w punkcie I decyzji stwierdzone zostało naruszenie przepisów ustawy antymonopolowej. Kosztami niniejszego postępowania dla organu antymonopolowego, są wydatki w wysokości 86 zł związane z korespondencją prowadzoną z

przedsiębiorcą. W związku z powyższym organ antymonopolowy postanowił obciążyć przedsiębiorcę kosztami postępowania w wysokości 86 zł (słownie złotych: osiemdziesiąt sześć).

Wobec powyższego orzeka się jak w punkcie III sentencji decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 Kpc – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w punkcie III niniejszej decyzji, stosownie do art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z 479²⁸ § 1 pkt 2 Kpc, należy wnieść zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

Dyrektor Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach
Maciej Fragsztajn